

Društvena laboratoriја као инкубатор за развој услуга за децу и породице

2022

MODS
Мрежа организација
за децу Србије

 Interreg
Danube Transnational Programme
D-CARE LABS

Sadržaj

Uvod

MODS Društvena laboratorijska metoda

Program Društvene laboratorijske metode

Učesnici Društvene laboratorijske metode

Društvena laboratorijska metoda i društvene inovacije

Inovativna usluga razvijena u okviru MODS Društvene laboratorijske metode

ANEKS Socijalno preduzetništvo - analiza zakonskog okvira

UVOD

D-Care laboratorije se bave osnovnim potrebama korisnika kućne nege koje nisu zadovoljene postojećim socijalnim uslugama. Postoje mnoge ovakve potrebe, npr. medicinske terapije, podrška pri održavanju higijene, obezbeđivanje odgovarajućih kućnih sredstava za sprečavanje padova, kao i mere koje bi omogućile socijalno uključivanje ugroženih u lokalnu zajednicu.

Cilj projekta je da odgovori na ove izazove uspostavljanjem specijalizovanih regionalnih struktura za inovaciju u D-care laboratorijama kako bi pružaoci socijalnih usluga, stručnjaci angažovani na razvoju proizvoda i socijalni start-upovi mogli da osmisle i sprovode kvalitetnije usluge kućne nege za stare osobe, osobe sa invaliditetom i decu sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Glavni cilj D-Care laboratorijsa jest da ojačaju sprovođenje inovativnih socijalnih usluga u domenu kućne nege. U skladu s tim, međudržavna laboratorijska strategija zasnovana je na analizi potreba korisnika (uključujući potrebe izazvane virusom korone), potencijalima za inovacije i namerava da identificuje dopunske međuregionalne resurse.

Glavni rezultat D-Care laboratorijsa je uspostavljanje međudržavne laboratorijske koje će ponuditi okvir za razvoj regionalnih laboratorijsa i zajednice za praksu kako bi se poboljšalo zajedničko učenje i međunarodna saradnja. Uspostavljanje ovakvih ekosistema društvenog ulaganja dovodi i do struktura za finansijsku i preduzetničku podršku. Tokom pilot projekta biće osnovano 9 regionalnih inovacionih Društvenih laboratorijsa - DCareLabs u različitim zemljama Dunavskog regiona.

D-Care laboratorijsa će pomoći državnim institucijama i drugim zainteresovanim stranama u Dunavskom međudržavnom programu da identifikuju prepreke, da razviju i sprovedu plan za njihovo prevazilaženje, da poboljšaju kapacitete institucija, da analiziraju potrebe korisnika i potencijal za inovaciju, kao i da ponude okvir za razvoj regionalnih laboratorijsa.

D-Care Labs projekat je sufinansiran od fondova Evropske unije (ERDF, IPA, ENI).

MODS Društvena laboratorija

MODS Društvena laboratorija predstavlja program podrške za udruženja, pružaoce usluga socijalne zaštite sa teritorije Srbije u razvoju novih proizvoda i usluga, koji će podržati život dece sa teškoćama u razvoju u porodici.

Program se realizuje u okviru projekta „D-Care Labs“ koji se sprovodi u 10 evropskih država u okviru EU Interreg Dunavskog transnacionalnog uz stručnu podršku iskusnih evropskih inovacijskih i inkubacijskih organizacija/programa.

MODS Društvena laboratorija nudi:

- najnovija znanja o preduzetništvu, metodama, resursima i mreži za razvoj inovativnih ideja;
- podršku za razvoj inovativne ideje kroz razvoj i testiranje poslovnog modela;
- individualnu podršku stručnjaka iz oblasti razvoja proizvoda/usluge, cenovne i go-to-market strategije, promocije i distribucije proizvoda/usluge, te finansiranja preduzetničkog poduhvata;
- povezivanje sa potencijalnim investitorima koji ulažu u pozitivne društvene promene;
- povezivanje sa udruženjima i pružaocima usluga iz 9 država dunavskog regiona (Nemačka, Austrija, Mađarska, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Rumunija, Moldavija, Bugarska);

Program MODS Društvena laboratorija

Program podrške se sastoji iz dva ciklusa

U prvom ciklusu 10 inovacionih timova su dobili podršku za razvijanje prototipa proizvoda ili usluge kroz primenu inovacione metode design thinking.

U drugom ciklusu inovacioni timovi, koji od inovativne ideje dođu do protipa usluge, dobijaju podršku za razvijanje poslovnog modela, za povezivanje sa investitorima za socijalne inovacije, predstavljanje proizvoda na posebnom događaju i kontinuiranu mentorsku podršku.

1

Razvijanje poslovnog modela

- Šta je poslovni model;
- Kako se pravi poslovni model;
- Elementi za izradu PM - problem, rešenje, vrednost, prednost, ciljne grupe, ključne metrike, kanali, struktura troškova, struktura prihoda
- Segментi - kupac, predložena vrednost, kanali distribucije proizvoda, odnosi sa kupcima, tokovi prihoda, ključne aktivnosti, ključni partneri.

2

Investitori za socijalne inovacije

- Šta su socijalne inovacije;
- Ko su investitori za socijalne inovacije;
- Mapiranje investitora za socijalne inovacije.

3

Izrada go-to-market strategije - G2M

- Šta je G2M strategija;
- Kanali prodaje; Ciljani kupac i potrošač; Izbor proizvoda; Cenovni pristup; Strategija promocije; Način dostave; #Adwords marketing
- Kako prezentovati ideju - na osnovu poslovnog modela i G2M strategije.

Učesnici Društvene laboratorije

Učesnici Društvene laboratorije su udruženja koja primarno rade sa decom i mladima, pružaoci usluga socijalne zaštite za decu i mlade, udruženja roditelja dece sa teškoćama u razvoju, udruženja koja imaju iskustva u socijalnom preduzetništvu koja su upoznata sa problemima porodica i dece sa teškoćama u razvoju i motivisana su za traženje novih rešenja koja će poboljšati kvalitet života dece sa teškoćama u razvoju u porodici.

Učesnici I ciklusa

- Savez MNRO Srbije, Beograd
- MNRO Ivanjica
- Udruženje „Na pola puta“, Pančevo
- Dečiji centar, Zaječar
- Centar za socijalno preventivne aktivnosti GRiG, Beograd

Učesnici I ciklusa

- Centar Horizont 21, Novi Sad
- Udruženje MNRO Novi Sad
- Udruženje građana „Breza“, Apatin
- Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde
- Društvo za pomoć MNRO "Plava ptica", Kula

Učesnici II ciklusa

- Savez MNRO Srbije
- Udruženje „Na pola puta“, Pančevo
- Centar za socijalno preventivne aktivnosti GRiG, Beograd
- Udruženje građana „Breza“, Apatin
- Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde

Društvena laboratorija i društvene inovacije

Cilj MODS Društvene laboratorije je bio da se podrži razvoj novih ideja koje će poboljšati život dece i porodice. U Društvenoj laboratoriji se koristio pristup koji je usmeren na ljude (design thinking).

Šta je Društvena laboratorija?

Društvena laboratorija za inovacije je poluautonomna organizacija koja dugoročno angažuje učesnike iz različitih oblasti u otvorenoj saradnji u svrhu stvaranja, razrade i izrade prototipa radikalnih rešenja za nerešene sistemske probleme (Gryszkiewicz, et.al. 2016, p. 84)

Društvena laboratorija:

- Podržava razvoj društvenih inovacija;
- Okuplja različite zainteresovane strane u pronalaženju praktičnih rešenja za društvene probleme;
- Primjenjuje eksperimentalne metode kao što je design thinking.

Šta su Društvene inovacije?

- traže odgovore na društvene probleme;
- imaju transformacijsku ulogu kojom doprinose umanjenju ili eliminaciji nejednakosti u društvu;
- identifikuju i pružaju nove usluge koje unapređuju kvalitet svakodnevnog života pojedinca i zajednice;
- eksperimentalne (testiraju se alternative i analizira koja od njih daje najbolje rezultate);
- multidisciplinarnе i međusektorske;
- kolaborativne/saradničke.

Društvene inovacije mogu biti: usluga, proizvod, proizvodni proces ili tehnologija, princip, ideja, deo zakonske regulative, društveni pokret ili intervencija, ili kombinacija svega navedenog.

Šta omogućava Društvena laboratorija?

- Upoznavanje korisnika;
- Uvid u problem korisnika – koji proističe iz dubinske, emocionalne potrebe ljudi;
- Na osnovu toga razvijemo Ideje, prototip i testiramo rešenja

Šta je design thinking?

Pristup kreativnom rešavanju problema kroz inovacije proizvoda i usluga čiji je cilj zadovoljavanje potrebe krajnjeg korisnika.

- Design thinking se ne bavi se interesom same organizacije koja inovira.
- Zadovoljenje potrebe krajnjeg korisnika podudara se sa interesom organizacije.

Inovativna usluga razvijena u okviru MODS Društvene laboratorije

Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde je bio jedan od učesnika MODS Društvene laboratorije na kojoj su se posvetili unapređenju kvaliteta svakodnevnog života svojih korisnika koristeći raspoložive resurse što je rezultiralo kreiranjem nove usluge i uspostavljanjem nove saradnje.

Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde uspostavio je saradnju sa Visokom školom strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi radi pružanja podrške korisnicima centra.

Pilotiranje ove usluge pokrenuto je sa namerom da se zaštitи jedno od osnovnih prava osoba sa invaliditetom, a podrazumeva ravnopravno učešće u kulturnom životu, rekreaciji, aktivnostima u slobodno vreme i sportu. Ova usluga imala bi kao svrhu prevenciju institucionalizacije i samim tim unapredila kvalitet života korisnika u vlastitoj socijalnoj sredini.

Cilj usluge je:

- da ohrabri korisnika na uključenost u aktivnostima zajednice;
- da osposobi korisnika za bolje organizovanje slobodnog vremena u skladu sa potrebama i interesovanjima;
- da omogući posetu kulturno zabavnim sadržajima u zajednici;
- da poveća interakcije korisnika sa osobama iz okruženja.

ANEKS

Socijalno preduzetništvo - analiza zakonskog okvira

Koncept „socijalnog preduzetništva“ do nedavno nije bio kao takav prepoznat u pravnom sistemu Republike Srbije, budući da nije postojao pravni propis koji reguliše ovu materiju. Zakon o socijalnom preduzetništvu usvojen je na sednici Narodne skupštine 4. februara 2022. godine. I pre donošenja ovog zakona socijalno preduzeće i socijalno preduzetništvo egzistiralo je u našem pravnom sistemu, a i u praksi, i to pre svega zahvaljujući Zakonu o zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom kao i konceptu socijalnih zadruga, koji je definisao Zakon o zadugama.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom sadrži termin socijalna preduzeća, a prema ovom zakonu posebni oblici zapošljavanja i radnog angažovanja osoba sa invaliditetom mogu biti organizovani kao socijalno preduzeće, radni centar, ali i kao preduzeće za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom. Ovaj zakonski tekst definiše socijalno preduzeće kao privredno društvo koje se osniva za obavljanje delatnosti koja je usmerena na zadovoljavanje potreba osoba sa invaliditetom i koje, nezavisno od ukupnog broja zaposlenih, zapošljava najmanje jednu osobu sa invaliditetom.

Zakon o socijalnom preduzetništvu uređuje ovu materiju po prvi put u našoj legislativi na sveobuhvatan način i time stvara pravni okvir unutar koga mogu poslovati i ostvarivati svoje ciljeve subjekti socijalnog preduzetništva. Međutim, u sklopu analize pravnog okvira neophodno je dati prikaz i nekih drugih zakona koji uređuju materiju koja se posredno ili neposredno odnosi na socijalno preduzetništvo, a koji će biti detaljnije analizirani.

Zakon o socijalnom preduzetništvu

Cilj Zakona o socijalnom preduzetništvu je stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za razvoj socijalnog preduzetništva, razvijanje svesti o značaju socijalne ekonomije i socijalnog preduzetništva i zadovoljenje identifikovanih društvenih potreba. Samo socijalno preduzetništvo definisano je kao obavljanje delatnosti od opšteg interesa sa ciljem da se stvore nove i inovativne mogućnosti za rešavanje društvenih problema, problema pojedinaca ili društveno osetljivih grupa kao i da se spreči nastajanja i otklanjanja posledica socijalne isključenosti, da se doprinese jačanju društvene kohezije i rešavanju drugih problema u lokalnim zajednicama i društvu u celini. Imajući u vidu kako je definisan cilj zakona i kako je definisano samo socijalno preduzetništvo, zakonodavac je bez dileme omogućio da se poslovanje socijalnih preduzeća odvija na mnogo široj i raznovrsnijoj platformi no što je to bio slučaj pre donošenja Zakona o socijalnom preduzetništvu, a prema Zakonu o zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom i prema Zakonu o zadugama.

Subjekt socijalnog preduzetništva jeste:

- preduzetnik ili
- pravno lice koje je steklo status socijalnog preduzetništva.

Prema Zakonu o socijalnom preduzetništvu, preduzetnik je fizičko lice registrovano za obavljanje delatnosti u cilju sticanja dobiti, koje po svom pravnom položaju može ispuniti uslove koji su ovim zakonom propisani za sticanje statusa socijalnog preduzetništva, dok je privredni subjekt domaće pravno lice registrovano za obavljanje delatnosti u cilju sticanja dobiti, a naročito privredno, zadruga i drugo pravno lice, koje po svom pravnom položaju može ispuniti uslove koji su ovim zakonom propisani za sticanje statusa socijalnog preduzetništva. Pored toga, prema Zakonu o socijalnom preduzetništvu status socijalnog preduzetništva može steći i subjekt civilnog sektora, a subjekt civilnog sektora je prema zakonskoj odredbi, domaće pravno lice koje nije osnovano u cilju sticanja dobiti, a naročito udruženje, udruženje u oblasti sporta, fondacija i drugo pravno lice, koje po svom pravnom položaju može ispuniti uslove koji su ovim zakonom propisani za sticanje statusa socijalnog preduzetništva.

Shodno navedenim definicijama iz odredbi Zakona o socijalnom preduzetništvu, svojstvo socijalnog preduzeća, kako se ono kolokvijalno naziva, odnosno subjekta socijalnog preduzetništva mogu steći preduzetnik, privredno društvo, zadruga, udruženje, fondacija i druga pravna lica koja ispunjavaju zakonom propisane uslove. Zakon, dakle, predviđa i uređuje status, a ne novu pravnu formu za socijalna preduzeća. Time je omogućeno da se postojeći subjekti socijalnog preduzetništva prepoznaju i kao takvi registruju uz podnošenje odgovarajuće prijave nadležnom registru koji nije ovlašćen da ispituje njihovu društvenu ulogu i oblasti delovanja.

Socijalno preduzetništvo zakonodavac definiše kao poslovanje u kome se ostvarena dobit ulaže u integraciju društveno osjetljivih grupa, zaštitu životne sredine, ruralni razvoj, obrazovanje, kulturu, socijalne inovacije i druge oblasti od šireg društvenog interesa. Socijalno preduzetništvo je, dakle, prepoznato, kao vid preduzetništva i poslovne delatnosti inspirisane javnim interesom, interesom lokalne zajednice i marginalizovanih i ranjivih pojedinaca.

Status socijalnog preduzetništva mogu steći: preduzetnik, privredni subjekt i subjekt civilnog sektora.

Status socijalnog preduzetništva može steći preduzetnik koji vodi poslovne knjige u skladu sa propisima o računovodstvu, odnosno preduzetnik koji nije paušalno oporezovan i koji je svojom izjavom prihvatio da: ostvaruje jednu ili više društvenih uloga u skladu sa članom 5. ovog zakona, posluje u jednoj ili više oblasti u skladu sa članom 7. ovog zakona, raspodeljuje dobit u skladu sa ograničenjem propisanim članom 11. ovog zakona, i ukoliko je obveznik izveštavanja u skladu sa članom 13. ovog zakona;

Status socijalnog preduzetništva može steći privredni subjekt koji je svojim aktom prihvatio da: ostvaruje jednu ili više društvenih uloga, u skladu sa članom 5. ovog zakona, posluje u jednoj ili više oblasti, u skladu sa članom 7. ovog zakona, raspodeljuje dobit u skladu sa ograničenjem propisanim članom 11. ovog zakona, upravljanje vrši u skladu sa ograničenjem propisanim članom 12. ovog zakona, i ukoliko je obveznik izveštavanja u skladu sa članom 13. ovog zakona.

I konačno, status socijalnog preduzetništva može steći subjekt civilnog sektora koji je registrovan za obavljanje privredne delatnosti i koji je svojim aktom prihvatio da: ostvaruje jednu ili više društvenih uloga u skladu sa članom 5. ovog zakona, posluje u jednoj ili više oblasti u skladu sa članom 7. ovog zakona, upravljanje vrši u skladu sa ograničenjem propisanim članom 12. ovog zakona, i ukoliko je obveznik izveštavanja u skladu sa članom 13. ovog zakona.

Status socijalnog preduzetništva stiče se **na zahtev subjekta socijalnog preduzetništva**, koji se podnosi registru nadležnom za njegovu registraciju, bez ispitivanja njegove društvene uloge i oblasti delovanja u smislu ovog zakona.

Uz zahtev za sticanje statusa socijalnog preduzetništva preduzetnik prilaže izjavu sačinjenu u skladu sa članom 8. stav 1. tačka 1) ovog zakona (izjava kojom preduzetnik prihvata da ostvaruje jednu ili više društvenih uloga u skladu sa članom 5. ovog zakona, da posluje u jednoj ili više oblasti u skladu sa članom 7. ovog zakona, i da raspodeljuje dobit u skladu sa ograničenjem propisanim članom 11. ovog zakona).

Privredni subjekt uz zahtev prilaže osnivački akt, statut ili drugi opšti akt, sačinjen u skladu sa članom 8. stav 1. tačka 2) ovog zakona (akt kojim je prihvatio da ostvaruje jednu ili više društvenih uloga, u skladu sa članom 5. ovog zakona, da posluje u jednoj ili više oblasti, u skladu sa članom 7. ovog zakona, da raspodeljuje dobit u skladu sa ograničenjem propisanim članom 11. ovog zakona, i da upravljanje vrši u skladu sa ograničenjem propisanim članom 12. ovog zakona).

Subjekt civilnog sektora uz zahtev prilaže statut ili drugi opšti akt, sačinjen u skladu sa članom 8. stav 1. tačka 3) ovog zakona (akt kojim je prihvatio da ostvaruje jednu ili više društvenih uloga u skladu sa članom 5. ovog zakona, da posluje u jednoj ili više oblasti u skladu sa članom 7. ovog zakona, i da upravljanje vrši u skladu sa ograničenjem propisanim članom 12. ovog zakona).

Bez obzira na formu, svaki subjekt socijalnog preduzetništva mora biti registrovan u Agenciji za privredne registre podnošenjem prijave za registraciju, izdavanjem rešenja kojim se dobijaju Poreski identifikacioni broj - PIB i matični broj.

Na osnivanje, upravljanje, statusne promene, promene pravne forme, prestanak i druga pitanja od značaja za pravni položaj subjekta socijalnog preduzetništva shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje pravni položaj tih lica, ako ovim zakonom nije drugačije propisano. Taj zakon je, kada se radi o preduzetnicima i privrednim subjektima, Zakon o privrednim društvima, a kada se radi o subjektima civilnog sektora to je Zakon o udruženjima. Budući da se kao subjekti socijalnog preduzetništva, kako je već navedeno, mogu javiti i druga pravna lica, zadužbine, fondacije, zadruga, za ova pitanja od značaja su i Zakon o zadužbinama i fonacijama i Zakon o zadrugama.

Na pitanja koja se odnose na postupak registracije statusa socijalnog preduzetništva u nadležnom registru, a koja ovim zakonom nisu posebno uređena, shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje postupak pred nadležnim registrom i objavljivanje podataka i dokumenata u tom registru. To je Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre.

Zakon o privrednim društvima

Kako status subjekta socijalnog preduzetništva, između ostalih, može imati preduzetnik i privredni subjekt, relevantne zakonske norme koje je neophodno razmotriti i analizirati, pored odredbi Zakona o socijalnom preduzetništву, jesu odredbe Zakona o privrednim društvima.

Zakon o privrednim društvima definiše privredno društvo kao pravno lice koje obavlja delatnost u cilju sticanja dobiti. Društvo stiče svojstvo pravnog lica registracijom u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija. Registracija društava i preduzetnika, odnosno registracija podataka i dokumenata propisanih ovim zakonom obavlja se u skladu sa zakonom o registraciji. Postoje četiri pravne forme privrednog društva, a to su: ortačko društvo, komanditno društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo. Konstitutivni akt društva je osnivački akt što znači da je on neophodan da bi se privredno društvo osnovalo i predstavlja prvi korak u njegovom konstituisanju.

Osnivački akt ima formu odluke o osnivanju, ako društvo osniva jedno lice, ili ugovora o osnivanju, ako društvo osniva više lica. Prilikom osnivanja društva, potpisi na osnivačkom aktu overavaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa (overu potpisa, ako je reč o elektronskom dokumentu, zamenjuje kvalifikovani elektronski potpis članova društva). U ortačkom društvu, komanditnom društvu i društvu s ograničenom odgovornošću osnivačkim aktom se uređuje upravljanje društvom, a akcionarsko društvo pored osnivačkog akta ima i statut kojim se uređuje upravljanje društvom. Osnivački akt i statut sačinjavaju se u pisanoj formi i registruju se u skladu sa zakonom o registraciji, a ukoliko su sačinjeni kao elektronski, odnosno digitalizovani dokument registruju se u elektronskom obliku.

Kako je društvo sa ograničenom odgovornošću posebno pogodan oblik za obavljanje privredne delatnosti manjeg i srednjeg obima to je, sa aspekta socijalnog preduzetništva, posebno značajna analiza pravnih propisa koji se odnose upravo na ovu formu privrednog društva. Prema Zakonu o privrednim društvima preduzetnik je poslovno sposobno fizičko lice koje obavlja delatnost u cilju ostvarivanja prihoda i koje je kao takvo registrovano u skladu sa zakonom o registraciji.

ORTAČKO DRUŠTVO

Ortačko društvo je društvo dva ili više ortaka koji su neograničeno solidarno odgovorni celokupnom svojom imovinom za obaveze društva. Ugovor o osnivanju ortačkog društva sadrži naročito: podatke o ortacima iz člana 9a, kao i podatak o prebivalištu ortaka, poslovno ime i sedište društva, pretežnu delatnost društva, označenje vrste i vrednosti uloga, kao i podatke o udelu svakog ortaka. Ortaci u društvo unose uloge jednakе vrednosti, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno, a nenovčani ulog ortaka može biti i u radu i uslugama. Ortaci stiču udele u društvu srazmerne svojim ulozima u društvo, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno. Ortak nije dužan da poveća ulog iznad iznosa određenog ugovorom o osnivanju, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno. Ortak ne može smanjiti svoj ulog bez saglasnosti svih ostalih ortaka.

KOMANDITNO DRUŠTVO

Komanditno društvo je privredno društvo koje ima najmanje dva člana, od kojih najmanje jedan za obaveze društva odgovara neograničeno solidarno (naziva se komplementar), a najmanje jedan odgovara ograničeno do visine svog neuplaćenog, odnosno neunetog uloga (naziva se komanditor). Na komanditno društvo primenjuju se odredbe zakona o ortačkom društvu. Komplementari imaju status ortaka ortačkog društva. Ugovor o osnivanju komanditnog društva, pored elemenata koje sadrži ugovor o osnivanju ortačkog društva, obavezno sadrži i oznaku koji je član društva komplementar, a koji je komanditor. Na uloge i udele komplementara u društvu shodno se primenjuju odredbe zakona o ulozima i udelima ortaka. Na prenos u dela komplementara shodno se primenjuju odredbe o prenosu u dela ortaka. Komanditor može slobodno preneti svoj udeo ili deo u dela na drugog komanditora ili na treće lice. Komanditori i komplementari učestvuju u deobi dobiti i pokriću gubitka društva srazmerno svojim udelima u društvu, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Društvo s ograničenom odgovornošću je društvo u kome jedan ili više članova društva imaju udele u osnovnom kapitalu društva, s tim da članovi društva ne odgovaraju za obaveze društva osim u slučaju probijanja pravne ličnosti i brisanje društva iz registra u slučaju prinudne likvidacije.

Osnivački akt društva sadrži naročito: podatke o članovima društva iz člana 9a Zakona o privrednim društvima (za domaće fizičko lice - lično ime, pol i jedinstveni matični broj građana, za stranca - lično ime, pol, broj pasoša i država izdavanja, odnosno evidencijski broj za stranca, odnosno broj lične karte stranca i zemlja izdavanja, za domaće pravno lice - poslovno ime, adresa sedišta i matični broj I za strano pravno lice - poslovno ime, adresa sedišta, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i država u kojoj je to lice registrovano), kao i podatak o prebivalištu člana društva, poslovno ime i sedište društva, pretežnu delatnost društva, ukupan iznos osnovnog kapitala društva, iznos novčanog uloga, odnosno novčanu vrednost i opis nenovčanog uloga svakog člana društva, vreme uplate, odnosno unošenja uloga u osnovni kapital društva, ideo svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima, određivanje organa društva i njihovih nadležnosti. Svojstvo člana društva stiče se danom registracije vlasništva nad udelom u skladu sa zakonom o registraciji, a prestaje danom registracije prestanka svojstva člana društva u skladu sa zakonom o registraciji. Osnovni kapital društva iznosi najmanje 100 dinara, osim ako je posebnim zakonom predviđen veći iznos osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene delatnosti.

AKCIONARSKO DRUŠTVO

Akcionarsko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podeljen na akcije koje ima jedan ili više akcionara koji ne odgovaraju za obaveze društva, osim u slučaju probijanje pravne ličnosti i brisanje društva iz registra u slučaju prinudne likvidacije. Akcionarsko društvo odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom. Statut akcionarskog društva sadrži naročito: poslovno ime i sedište društva, pretežnu delatnost društva, podatke o visini upisanog i uplaćenog osnovnog kapitala, kao i podatke o broju i ukupnoj nominalnoj vrednosti odobrenih akcija, ako postoje, bitne elemente izdatih akcija svake vrste i klase u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržiste kapitala, a kod akcija koje nemaju nominalnu vrednost i iznos dela osnovnog kapitala za koji su one izdate, odnosno računovodstvenu vrednost, uključujući i eventualne obaveze, ograničenja i privilegije vezane za svaku klasu akcija, vrste i klase akcija, posebne uslove za prenos akcija, ako postoje, postupak sazivanja skupštine, određivanje organa društva i njihovog delokruga, broja njihovih članova, bliže uređivanje načina imenovanja i opoziva tih članova, kao i načina odlučivanja tih organa. Statut, kao i njegove izmene i dopune, donosi skupština običnom većinom glasova svih akcionara sa pravom glasa, osim ako je veća većina predviđena statutom pri čemu prvi statut društva donose akcionari koji osnivaju društvo. Upisane akcije koje se u skladu sa osnivačkim aktom uplaćuju u novcu uplaćuju se pre registracije osnivanja društva na privremeni račun otvoren kod poslovne banke u Republici Srbiji. Pre registracije društva akcionari koji osnivaju društvo dužni su da uplate, odnosno unesu uloge koji predstavljaju najmanje 25% osnovnog kapitala, pri čemu uplaćeni iznos novčanog dela osnovnog kapitala ne može biti niži od iznosa minimalnog osnovnog kapitala. Akcionarsko društvo mora imati minimalni osnovni kapital u visini od 3.000.000,00 dinara, osim ako je posebnim zakonom predviđen veći iznos.

Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre (Zakon o Agenciji za privredne registre)

Prema Zakonu o postupku registracije u Agenciji za privredne registre, postupak registracije pokreće se podnošenjem prijave Agenciji, a može da se pokrene i po službenoj dužnosti. Lice ovlašćeno za podnošenje prijave je: lice ovlašćeno za zastupanje pravnog lica, zakonom ovlašćeno lice za registraciju podataka propisanih zakonom, osnivač u postupku osnivanja privrednog društva ili fizičko lice koje se registruje ili je registrovano kao preduzetnik.

Prijava se podnosi na propisanom obrascu, a ako obrazac nije propisan, u formi podneska u kome se navode: naziv registra kome se prijava podnosi, predmet i vrsta registracije, identifikacioni podaci podnosioca prijave, na koji način, propisan ovim zakonom, podnositac zahteva da mu se dostavi odluka registratora. Uz prijavu se prilaže propisani dokumenti u originalu, overenom prepisu ili overenoj fotokopiji, ako drugačije nije propisano, kao i dokaz o uplati naknade za vođenje postupka registracije.

Prema Zakonu o Agenciji za privredne registre („Sl. Glasnik RS“ br. 55/2004, 1112009 i 99/2011), čl. 4. st. 1. tač. 1., 5. i tač. 12., Agencija vodi zakonom utvrđene registre kao jedinstvene centralizovane elektronske baze podataka, i to, između ostalog, registar privrednih subjekata, registar udruženja, registar zadužbina i fondacija i druge registre određene zakonom.

Zakon o udruženjima

Udruženje je dobrovoljna i nevladina nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovana radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opštег cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom. Status pravnog lica udruženje stiče danom upisa u registar. Udruženje se osniva usvajanjem osnivačkog akta i statuta i izborom lica ovlašćenog za zastupanje, na osnivačkoj skupštini udruženja. Upis udruženja u Registar vrši se na osnovu prijave za upis. Prijavu za upis podnosi zastupnik udruženja, a uz prijavu se podnose osnivački akt i dva primerka statute. Analizom navedenog, može se zaključiti da se udruženje ne može osnovati u cilju sticanja dobiti i njegove raspodele između osnivača i sa njima povezanih lica jer bi to bilo u suprotnosti sa činjenicom da je udruženje nedobitna, neprofitna organizacija. Međutim, pored toga što udruženje može da vrši one aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni njegovim statutom, ono može neposredno da obavlja i privrednu ili drugu delatnost kojom se stiče dobit u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti, pod sledećim uslovima: da je delatnost u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima, da je delatnost predviđena statutom I da je delatnost manjeg obima, odnosno da se delatnost obavlja u obimu potrebnom za ostvarivanje ciljeva udruženja. Ova delatnost upisuje se u Registar privrednih subjekata i obavlja se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast u koju spadaju aktivnosti koje se obavljaju. Udruženje može otpočeti sa neposrednim obavljanjem privredne delatnosti tek nakon upisa delatnosti u Registar. Udruženje nema pravo da ostvarenu dobit od privredne ili druge delatnosti raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima pir čemu se pod povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se lica koja su kao takva utvrđena zakonom kojim se uređuju privredna društva. Pored toga, bitno je naglasiti da nema pravnih prepreka da udruženje osnuje privredno društvo, u cilju obavljanja privredne delatnosti jer se u ulozi osnivača privrednih društava mogu javiti i fizička i pravna lica. Udruženje koje osniva privrednog društva nalazi se u istom pravnom položaju kao i svako drugo pravno lice koje se javlja u ulozi osnivača privrednog društva.

Zakon o zadrugama

Status subjekta socijalnog preduzetništva može imati zadruga naročito imajući u vidu prirodu i karakter zadruga, način njihovog osnivanja i poslovanja kao i međunarodne zadružne principe i zadružne vrednosti na kojima se bazira osnivanje i poslovanje zadruga. Takođe, sam Zakon o zadrugama prepoznaje socijalne zadruge, kao posebnu vrstu zadruga čije je poslovanje usmereno na različite delatnosti radi ostvarenja socijalne, ekonomske i radne uključenosti, kao i zadovoljenja drugih srodnih potreba pripadnika ugroženih društvenih grupa ili radi zadovoljenja opštih interesa unutar lokalne zajednice.

Socijalno preduzeće iz Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i socijalna zadružna organizacija iz Zakona o zadružama, predstavljaju preteču subjekata socijalnog preduzetništva, onako kako ih definiše Zakon o socijalnom preduzetništvu.

Zadruga je pravno lice i ona predstavlja poseban oblik organizovanja fizičkih lica, zadrugara, koji poslovanjem na zadružnim principima ostvaruju svoje ekonomске, socijalne, kulturne i druge interese. Zadrugari upravljaju zadružom i kontrolisu njen poslovanje. Zadrugar je fizičko lice koje je član zadruge i posluje preko zadruge, odnosno preko zadruge prodaje svoje proizvode odnosno usluge, nabavlja proizvode ili koristi usluge potrebne za obavljanje svoje delatnosti ili na drugi način neposredno učestvuje u obavljanju delatnosti radi kojih je zadružna organizacija osnovana. Zadruga stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar koji vodi organ nadležan za poslove registracije privrednih subjekata.

Zadruga se ne može organizovati kao privredno društvo. Zadruga se osniva na osnivačkoj skupštini, zaključenjem ugovora o osnivanju, usvajanjem zadružnih pravila i izborom organa. Zadrugu može osnovati najmanje pet poslovno sposobnih fizičkih lica, a ona se može osnivati ulozima ili članarinama, u skladu sa ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima. Dakle, u našem pravu, pored privrednih društava i preduzetnika, kao privredni subjekti se javljaju zadruge, a za razliku od privrednih društava, zadružnu mogu osnovati samo fizička lica.

Zakon o zadužbinama i fondacijama

Shodno odredbama Zakona o socijalnom preduzetništvu ne postoje smetnje da se u svojstvu subjekta socijalnog preduzetništva javi i zadužbina ili fondacija, ukoliko ispunjava zakonom propisane uslove za sticanje ovog statusa. Zadužbina je pravno lice bez članova kojem je osnivač namenio određenu imovinu radi dobročinog ostvarivanja opštakorisnog cilja ili privatnog interesa, odnosno cilja koji nije zabranjen Ustavom ili zakonom. Fondacija je pravno lice bez članova i osnovne imovine koje je osnovano radi dobročinog ostvarivanja opštakorisnog cilja koji nije zabranjen Ustavom ili zakonom. I zadužbine i fondacije su nedobitne nevladine organizacije. Zadužbine i foncije uživaju tretman poreskog oslobođenja pa se tako na sredstva koja zadužbina koja je osnovana radi ostvarivanja opštakorisnog cilja i fondacija stiču besteretno, recimo od dobrovoljnih priloga, poklona, donacija, finansijskih subvencija, zaostavština, i sl., ne plaćaju porezi ustanovljeni zakonom. Zadužbinu i fondaciju mogu osnovati jedno ili više poslovno sposobnih domaćih ili stranih fizičkih ili pravnih lica. Ova pravna lica osnivaju se aktom o osnivanju ili ugovorom (osnivački akt) koji mora biti sastavljen u pismenoj formi. Osnivački akt donosi osnivač, a potpisi osnivača na osnivačkom aktu overavaju se u skladu sa zakonom. Zadužbina se može osnovati i zaveštanjem. I zadužbina i fondacija stiču svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar i ne mogu otpočeti sa delovanjem pre upisa u Registar.

Zadužbina koja deluje u opštakorisne svrhe i fondacija mogu neposredno obavljati privrednu delatnost pod sledećim uslovima: da je delatnost u vezi sa ciljevima zadužbine i fondacije, da je delatnost predviđena statutom, da se radi o sporednoj delatnosti zadužbine i fondacije i da je delatnost upisana u Registar. Pravni poslovi koje zadužbina i fondacija zaključe suprotno ovim uslovima pravno su valjani, osim ako je treće lice znalo ili moralno znati da prilikom zaključenja pravnog posla nisu ispunjeni prethodno navedeni uslovi. Kao i kod udruženja, nema pravnih prepreka da zadužbine i fondacije osnivaju privredno društvo, radi obavljanja privredne delatnosti.

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti

U vezi sa poslovanjem subjekata socijalnog preduzetništva od značaja je i oblast zaštite podataka o ličnosti pa je sa tim u vezi potrebno izvršiti analizu zakonskog teksta koji u našem pravnom sistemu uređuje ovu oblast, a to je Zakon o zaštiti podataka o ličnosti.

Ovaj zakon primenjuje se na obradu podataka o ličnosti koja se vrši, u celini ili delimično, na automatizovan način, kao i na neautomatizovanu obradu podataka o ličnosti koji čine deo zbirke podataka ili su namenjeni zbirci podataka.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na obradu podataka o ličnosti koju vrši rukovalac, odnosno obrađivač koji ima sedište, odnosno prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Srbije, u okviru aktivnosti koje se vrše na teritoriji Republike Srbije, bez obzira da li se radnja obrade vrši na teritoriji Republike Srbije. Ovaj zakon primenjuje se na obradu podataka o ličnosti lica na koje se podaci odnose koje ima prebivalište, odnosno boravište na teritoriji Republike Srbije od strane rukovaoca, odnosno obrađivača koji nema sedište, odnosno prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Srbije, ako su radnje obrade vezane za: ponudu robe, odnosno usluge licu na koje se podaci odnose na teritoriji Republike Srbije, bez obzira da li se od tog lica zahteva plaćanje naknade za ovu robu, odnosno uslugu, i praćenje aktivnosti lica na koje se podaci odnose, ako se aktivnosti vrše na teritoriji Republike Srbije.

Prema zakonskoj definiciji, "podatak o ličnosti" je svaki podatak koji se odnosi na fizičko lice čiji je identitet određen ili odrediv, neposredno ili posredno, posebno na osnovu oznake identiteta, kao što je ime i identifikacioni broj, podataka o lokaciji, identifikatora u elektronskim komunikacionim mrežama ili jednog, odnosno više obeležja njegovog fizičkog, fiziološkog, genetskog, mentalnog, ekonomskog, kulturnog i društvenog identiteta. Zatim, "lice na koje se podaci odnose" je fizičko lice čiji se podaci o ličnosti obrađuj, dok je "obrada podataka o ličnosti" svaka radnja ili skup radnji koje se vrše automatizovano ili neautomatizovano sa podacima o ličnosti ili njihovim skupovima, kao što su prikupljanje, beleženje, razvrstavanje, grupisanje, odnosno strukturisanje, pohranjivanje, upodobljavanje ili menjanje, otkrivanje, uvid, upotreba, otkrivanje prenosom, odnosno dostavljanjem, umnožavanje, širenje ili na drugi način činjenje dostupnim, upoređivanje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje.

Zakonodavac definiše "ograničavanje obrade" kao označavanje pohranjenih podataka o ličnosti u cilju ograničenja njihove obrade u budućnosti. Nadalje, prema zakonskim odredbama, "rukovalac" je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji samostalno ili zajedno sa drugima određuje svrhu i način obrade, „obrađivač“ je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji obrađuje podatke o ličnosti u ime rukovaoca, dok je "primalac" fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti kome su podaci o ličnosti otkriveni, bez obzira da li se radi o trećoj strani ili ne, osim ako se radi o organima vlasti koji u skladu sa zakonom primaju podatke o ličnosti u okviru istraživanja određenog slučaja i obrađuju ove podatke u skladu sa pravilima o zaštiti podataka o ličnosti koja se odnose na svrhu obrade. "Pristanak" lica na koje se podaci odnose definiše se kao svako dobrovoljno, određeno, informisano i nedvosmisleno izražavanje volje tog lica, kojim to lice, izjavom ili jasnom potvrdnom radnjom, daje pristanak za obradu podataka o ličnosti koji se na njega odnose, dok je "povreda podataka o ličnosti" povreda bezbednosti podataka o ličnosti koja dovodi do slučajnog ili nezakonitog uništenja, gubitka, izmene, neovlašćenog otkrivanja ili pristupa podacima o ličnosti koji su preneseni, pohranjeni ili na drugi način obrađivani.

U članu 5. zakonodavac definiše osnovna načela obrade podataka o ličnosti. Podaci o ličnosti moraju se obrađivati zakonito, pošteno i transparentno u odnosu na lice na koje se podaci odnose ("zakonitost, poštenje i transparentnost"). Zakonita obrada je obrada koja se vrši u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, odnosno drugim zakonom kojim se uređuje obrada. Podaci o ličnosti moraju se prikupljati u svrhe koje su konkretno određene, izričite, opravdane i zakonite i dalje se ne mogu obrađivati na način koji nije u skladu sa tim svrhama ("ograničenje u odnosu na svrhu obrade"), moraju biti primereni, bitni i ograničeni na ono što je neophodno u odnosu na svrhu obrade ("minimizacija podataka"), moraju biti tačni i, ako je to neophodno, ažurirani, a uzimajući u obzir svrhu obrade, moraju se preduzeti sve razumne mere kojima se obezbeđuje da se netačni podaci o ličnosti bez odlaganja izbrišu ili isprave ("tačnost"). Podaci o ličnosti moraju se čuvati u obliku koji omogućava identifikaciju lica samo u roku koji je neophodan za ostvarivanje svrhe obrade ("ograničenje čuvanja"); i konačno moraju se obrađivati na način koji obezbeđuje odgovarajuću zaštitu podataka o ličnosti, uključujući zaštitu od neovlašćene ili nezakonite obrade, kao i od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primenom odgovarajućih tehničkih, organizacionih i kadrovskih mera ("integritet i poverljivost"). Rukovalac je odgovoran za primenu svih navedenih načela i mora biti u mogućnosti da predviđa njihovu primenu ("odgovornost za postupanje").

Obrada podataka o ličnosti je zakonita samo ako je ispunjen jedan od sledećih uslova: lice na koje se podaci o ličnosti odnose je pristalo na obradu svojih podataka o ličnosti za jednu ili više posebno određenih svrha, obrada je neophodna za izvršenje ugovora zaključenog sa licem na koje se podaci odnose ili za preduzimanje radnji, na zahtev lica na koje se podaci odnose, pre zaključenja ugovora, obrada je neophodna u cilju poštovanja pravnih obaveza rukovaoca, obrada je neophodna u cilju zaštite životno važnih interesa lica na koje se podaci odnose ili drugog fizičkog lica, obrada je neophodna u cilju obavljanja poslova u javnom interesu ili izvršenja zakonom propisanih ovlašćenja rukovaoca, i obrada je neophodna u cilju ostvarivanja legitimnih interesa rukovaoca ili treće strane, osim ako su nad tim interesima pretežniji interesi ili osnovna prava i slobode lica na koje se podaci odnose koji zahtevaju zaštitu podataka o ličnosti, a posebno ako je lice na koje se podaci odnose maloletno lice.

Ukoliko se obrada zasniva na pristanku, rukovalac mora biti u mogućnosti da predviđa da je lice pristalo na obradu svojih podataka o ličnosti. Ako se pristanak lica na koje se podaci odnose daje u okviru pismene izjave koja se odnosi i na druga pitanja, zahtev za davanje pristanka mora biti predstavljen na način kojim se izdvaja od tih drugih pitanja, u razumljivom i lako dostupnom obliku, kao i uz upotrebu jasnih i jednostavnih reči. Lice na koje se podaci odnose ima pravo da opozove pristanak u svakom trenutku. Opoziv pristanka ne utiče na dopuštenost obrade koja je vršena na osnovu pristanka pre opoziva. Pre davanja pristanka lice na koje se podaci odnose mora biti obavešteno o pravu na opoziv, kao i dejstvu opoziva. Opozivanje pristanka mora biti jednostavno, kao i davanje pristanka.

U pogledu zaštite podataka o ličnosti i njihove obrade potrebno je poštovati osnovna načela koja zakonodavac određuje i razrađuje u zakonskom tekstu, a to su načelo zakonitosti, poštenja i transparentnosti, načelo ograničenja u odnosu na svrhu obrade, načelo minimizacije podataka, načelo tačnosti, načelo ograničenje čuvanja, načelo integriteta i poverljivosti i načelo odgovornosti za postupanje.

Zakon o fiskalizaciji

Prema Zakonu o fiskalizaciji, predmet fiskalizacije je promet dobra i usluga na i primljeni avans za promet na malo. Prometom na malo smatra se svaki izvršen promet dobara i pružanje usluga fizičkim licima, kao i svaki promet dobara i usluga u maloprodajnim objektima, nezavisno od toga da li je korisnik fizičko lice, pravno lice ili preduzetnik, uključujući i promet izvršen putem samonaplatnih uređaja - automata. Maloprodajnim objektom smatra se svaki poslovni prostor i poslovna prostorija koji se primarno koriste za promet dobara i pružanje usluga fizičkim licima. Prema ovom zakonu, obveznik fiskalizacije je svaki obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana i svaki obveznik poreza na dobit pravnih lica u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, koji vrši promet na malo. Obveznik fiskalizacije je u obavezi da evidentira svaki pojedinačno ostvareni promet na malo i to nezavisno od načina plaćanja (gotovinom, instant transferom odobrenja, čekom, platnom karticom, na drugi bezgotovinski način i sl.), uključujući i primljene avanse za budući promet na malo, preko elektronskog fiskalnog uređaja.

Izuzetno, Vlada može, polazeći od tehničkih i funkcionalnih karakteristika elektronskih fiskalnih uređaja i specifičnosti određene delatnosti, na zajednički predlog ministarstva nadležnog za poslove finansijske i ministarstva nadležnog za poslove trgovine, odrediti delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja. Obveznik fiskalizacije koji obavlja delatnosti oslobođene od obaveze evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja aktom Vlade, a istovremeno obavlja i delatnosti koje nisu izuzete, odnosno oslobođene od obaveze evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja, dužan je da svaki pojedinačni promet na malo kod obavljanja delatnosti koje nisu obuhvaćene aktom Vlade, evidentira preko elektronskog fiskalnog uređaja.

Prema zakonu o porezu na dobit pravnih lica, poreski obveznik poreza na dobit pravnih lica je privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje je osnovano radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti. Nadalje, poreski obveznik je i zadruga koja ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu. Poreski obveznik je, u skladu sa ovim zakonom, i drugo pravno lice koje nije osnovano radi ostvarivanja dobiti, već je u skladu sa zakonom osnovano radi postizanja drugih ciljeva utvrđenih u njegovim opštim aktima, ako ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu. Ove poreske obveznike zakonodavac definiše kao nedobitne organizacije određujući da se nedobitnom organizacijom naročito smatraju: ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, politička organizacija, sindikalna organizacija, komora, crkva i verska zajednica, udruženje, fondacija i zadužbina.

Shodno Zakonu o fiskalizaciji obveznici fiskalizaciji su, dakle, svi obveznici poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana i svi obveznici poreza na dobit pravnih lica u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, koji vrši promet na malo. U smislu ove odredbe i udruženje je obveznik fiskalizacije, s obzirom na to da je i obveznik u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Prema Zakonu o porezu na dobit pravnih lica, obveznici su i udruženja građana, odnosno nedobitne organizacije, onda kada ostvaruju prihode prodajom proizvoda ili vršenjem usluga uz naknadu, bez obzira što su primarno registrovane kao neprofitne. Ukoliko udruženje ima promet na malo, odnosno ima promet dobara i pruža usluge, ono će morati da uvede nove fiskalne uređaje u svoje poslovanje.

Relevantni zakonski tekstovi:

Zakon o socijalnom preduzetništvu („Sl. glasnik RS“ br. 14/2022)

Zakon o privrednim društvima(„Sl. glasnik RS“ br. 36/2011, 99/2011. 83/2014 – dr. Zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021)

Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Sl. glasnik RS“ br. 55/2004, 111/2009 i 99/2011)

Zakon o Agenciji za privredne registre („Sl. glasnik RS“ br. 55/2004, 111/2009 i 99/2011)

Zakon o udruženjima („Sl. glasnik RS“ br. 51/2009, 99/2011 – dr. Zakon i 44/2018 – dr. zakon)

Zakon o zadružama („Sl. glasnik RS“ br. 112/2015)

Zakon o zadužbinama i fondacijama („Sl. glasnik RS“ br. 88/2010, 99/2011 – dr. zakon i 44/2018 – dr. zakon)

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom(„Sl. glasnik RS“ br. 36/2009, 32/2013 i 14/2022 – dr. zakon)

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. glasnik RS“ br. 87/2018)

Zakon o fiskalizaciji („Sl. glasnik RS“ br. 153/2020 i 96/2021)

Interreg

Danube Transnational Programme

D-CARE LABS

D-Care Labs projekat je sufinansiran od fondova Evropske unije (ERDF, IPA, ENI).